

“...Gemeente *Stein*
Kadernota 2025

Inleiding

Het doel van de kadernota is om u in staat te stellen u, voorafgaand aan de begrotingsvoorbereiding, uit te spreken over de verwachtingen die u heeft en de kaders die u aan ons wilt meegeven voor de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.

Een kadernota hoeft, anders dan een begroting, meerjarig in financiële zin (nog) niet sluitend te zijn. Wel dient er uiteraard een reëel inhoudelijk en financieel perspectief te worden vastgesteld op basis waarvan wij u in het najaar een begroting kunnen presenteren.

Deze kadernota geeft u een perspectief op het laatste volledige begrotingsjaar van de huidige bestuursperiode. Sinds de start van deze periode is veel in gang gezet en ook al afgerond.

De afgelopen jaren was het door de naweeën van de pandemie nodig om veel aandacht te schenken aan het opvangen van de gevolgen daarvan. Er is met name aandacht geschonken aan de gevolgen van de sterk gestegen inflatie en energiekosten. Ook de opvang in 2023 van Oekraïners heeft het nodige van de organisatie gevergd. Inmiddels verkeren we -wat dat betreft- weer in wat rustiger vaarwater en hebben we onze aandacht verlegd naar de lange termijn-ontwikkeling van de gemeente Stein.

Wij achten het verstandig om het resterende deel van onze bestuursperiode aandacht te geven aan de projecten en ontwikkelingen die al in gang zijn gezet. Daarnaast hebben we veel waarde aan een goede solide basis.

Ook zonder nieuwe plannen zijn er voldoende uitdagingen. Daarom ligt in deze kadernota het accent op de uitvoering van bestaande opdrachten en de "basis op orde".

In vergelijking met andere gemeenten staat Stein er financieel relatief gezien nog altijd goed voor. Desondanks moeten wij waakzaam zijn voor wat onder andere de plannen van het nieuwe kabinet betekent voor het financieel huishoudboekje van de Gemeente Stein.

Ondanks de financiële onzekerheid biedt de Gemeente Stein nog altijd volop kansen en mogelijkheden voor onze inwoners en bedrijven tot een gezond leef- en ondernemersklimaat.

Het college kijkt uit naar de behandeling in de raad.

Met vriendelijke groet,

College van Burgemeester en Wethouders, Gemeente Stein

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Hoofdstuk 1 - Kadernota op hoofdlijnen	4
Hoofdstuk 2 - Uitgangspunten begroting 2025	5
Hoofdstuk 3 - Beleidsontwikkelingen 2025 e.v.	8
Hoofdstuk 4 - Financiële positie	14

Hoofdstuk 1 - Kadernota op hoofdlijnen

Voor u ligt de **Kadernota 2025**. Met dit sturingsinstrument willen we afspraken met u maken voor het opstellen van de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028. Na deze samenvatting treft u vier hoofdstukken aan.

In **hoofdstuk 2** schetsen we de uitgangspunten van deze kadernota, welke later dit jaar gebruikt gaan worden om de begroting 2025 op te stellen. Hier wordt o.a. ingegaan op diverse financiële aspecten, zoals de ontwikkelingen in de Algemene Uitkering, autonome ontwikkelingen en ook de loon- en prijsstijgingen.

In **hoofdstuk 3** vindt u de voorstellen voor nieuwe beleidsontwikkelingen, passend bij de huidige opgaven en afspraken vanuit het bestuursakkoord.

In **hoofdstuk 4** geven wij u inzicht in de incidentele en structurele financiële positie inclusief de (autonome) ontwikkelingen zoals opgenomen in deze kadernota.

Samengevat ziet het budgettaire kader er dan als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Vertretpunt kadernota 2025	5.422	958	1.166	651
Autonome ontwikkelingen	-192	-189	-197	-214
Beleidsontwikkelingen - Basis op orde	-1.457	-1.396	-1.103	-1.090
Beleidsontwikkelingen - Incidenteel	-100	-20	0	0
Overige (structurele) beleidsontwikkelingen	-1.173	-1.098	-1.094	-1.090
Effecten meicirculaire *1	-510	1.240	1.232	1.227
Totaal	1.990	-505	4	-516

**1 Wij hebben met u afgesproken dat wij de effecten van de meicirculaire 2025 verwerken in een separaat raadsvoorstel, welke gelijktijdig met deze kadernota aan u voorgelegd wordt, zodat u toch een integraal beeld heeft. In dit raadsvoorstel gaat u bovenstaande tabel geactualiseerd terug vinden. Om nu toch al een eerste beeld te presenteren gaan wij in deze tabel uit van de geschatte bedragen zoals wij met u gedeeld hebben in de RIB rondom de voorjaarsnota 2024.*

Hoofdstuk 2 - Uitgangspunten begroting 2025

In dit hoofdstuk worden de financiële kaders geschetst, waarbinnen de begroting 2025 wordt opgesteld en de geschetste contouren worden vormgegeven. Tevens worden de autonome ontwikkelingen inclusief verbonden partijen gepresenteerd, waarna in het volgende hoofdstuk een doorkijk naar de structurele en incidentele financiële positie wordt gemaakt.

De financiële kaders

Bij het opstellen van de kadernota 2025 en begroting 2025 wordt er rekening gehouden met de financiële regelgeving over de begroting die is beschreven in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) met bijbehorende notities. De financiële uitgangspunten worden hieronder genoemd.

Tevens houdt de gemeente Stein rekening met de aandachtspunten die de provincie Limburg in de begrotingscirculaire 2025 heeft geformuleerd voor de colleges en raden van alle Limburgse gemeenten. Op basis van deze circulaire vind hieronder de belangrijkste aandachtspunten:

De begroting dient structureel en reëel in evenwicht te zijn

Het uitgangspunt is om in november 2024 een begroting 2025 met de meerjarenraming 2026-2028 vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is:

- De structurele taken dienen bekostigd te worden met structurele opbrengsten. Dat betekent dat tegenover jaarlijkse terugkerende kosten, voldoende jaarlijkse terugkerende opbrengsten staan.
- 'Reëel ramen' wil zeggen dat de kosten goed inschat worden en dat ze passend zijn voor de taken. We moeten er voor zorgen dat de kosten en opbrengsten realistisch geraamd worden en dat de taken die daarbij horen haalbaar zijn.

Indien de begroting in 2025 niet structureel en reëel in evenwicht is, dan dienen wij ervoor te zorgen dat dit evenwicht tijdig wordt hersteld in de meerjarenraming, uiterlijk in 2028.

Door de daling van de algemene uitkering vanaf 2026, in de volksmond het ravijnjaar, presenteren veel gemeenten een niet (structureel) sluitende meerjarenraming (2026 en 2027) bij de begroting 2024. Onze toezichthouder heeft echter een onafhankelijke rol. Zij beoordelen onze begroting op basis van het wettelijke criterium van structureel en reëel evenwicht. De begroting 2025 moet dus structureel en reëel in evenwicht zijn als het laatste jaar van de meerjarenraming 2026-2028 dat niet is.

Klimaat- en energiebeleid

Gemeenten spelen een belangrijke rol in de uitvoering van de klimaat en energieplannen. Het kabinet ondersteunt gemeenten hierbij met geld voor de jaren 2023 tot en met 2025.

Met dit geld kunnen gemeenten extra personeel aantrekken. Gemeenten kunnen meer kennis opdoen en experts inhuren. Gemeenten moeten ervanuit kunnen gaan dat ze dit geld elk jaar krijgen. Anders kunnen ze geen langdurige verplichtingen aangaan. Rijk, provincies en gemeenten overleggen nog om ook te zorgen voor zekerheid na 2025.

Voor de jaren 2024 en 2025 is meer geld beschikbaar dan wat gemeenten in totaal in 2024 zullen ontvangen. Of de gemeente Stein recht heeft op dit extra geld, hangt af van onze plannen. Dit heet daarom planfinanciering. Elk plan krijgt een vast bedrag, afhankelijk van het type plan (zero-emissiezone, windpark, zonneweide of gebouw). De precieze bedragen per plan zijn nog niet vastgesteld. Er is geen maximaal bedrag per aanvraag. In totaal is hier voor 2024 € 90 miljoen en in 2025 € 300 miljoen beschikbaar.

Het advies van de Raad van het Openbaar Bestuur is eind maart 2024 verschenen. Dit advies gaat over de bekostiging en governance van de decentrale uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Het is van belang dat de politiek een duidelijk besluit neemt over de bekostiging voor de volgende jaren, waarbij decentrale overheden voldoende middelen ontvangen om de kosten te kunnen dekken. Ook hebben gemeenten en provincies zekerheid nodig over wanneer zij welk bedrag

ontvangen. Anders kunnen zij moeilijk grote investeringen doen die lang op de begroting drukken of het benodigde personeel (vast) in dienst nemen.

Eigen bijdrage WMO-voorzieningen

Om de houdbaarheid van de Wmo te vergroten heeft het kabinet besloten om de invoering van het abonnementstarief (2019) terug te draaien naar een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Vooralsnog gaat de inkomensafhankelijke bijdrage in per 1 januari 2026. Op welke wijze en de verdere invulling van deze inkomensafhankelijke eigen bijdrage wordt in de komende periode verder uitgewerkt.

Inflatie

Inflatie betekent dat alles duurder wordt. Dit heeft invloed op de begroting- en meerjarenraming van gemeenten. Dit geldt voor het reëel ramen van zowel de kosten als de opbrengsten. Door de hoge inflatie zullen wij hier extra aandacht voor hebben.

We zullen de financieel technische uitgangspunten duidelijk in onze begroting aan moeten geven. Wij ramen de opbrengsten in onze meerjarenraming op basis van lopende prijzen? Hier tegenover staat dan ook dat de kosten op vergelijkbare wijze geraamd moeten worden.

Ontwikkelingen Gemeentefonds

Verwerking meicirculaire 2024

Bij het schrijven van deze kadernota 2025 was de meicirculaire gemeentefonds nog niet beschikbaar. De verwachting is dat deze eind mei / begin juni beschikbaar komt. Wij hebben met u afgesproken dat wij de effecten van de meicirculaire 2025 verwerken in een separaat raadsvoorstel, welke gelijktijdig met deze kadernota aan u voorgelegd wordt, zodat u tóch een integraal beeld heeft.

Overige ontwikkelingen gemeentefonds

Over de ontwikkelingen in het gemeentefonds, en dan met name de ontwikkelingen zoals gepresenteerd in de voorjaarsnota, bent u via een raadsinformatiebrief (d.d. 2 mei) geïnformeerd. De belangrijkste onderdelen hieruit betreffen het schrappen van de opschalingskorting en de onderuitputting van het BTW-compensatiefonds. Voor een toelichting hierop verwijzen wij u dan ook naar deze raadsinformatiebrief.

Loon- en prijscompensatie

Tarieven worden indien noodzakelijk geïndexeerd. Dit indexcijfer is gebaseerd op de loon- en prijsindexcijfers van het Centraal Planbureau. In de meicirculaire worden de definitieve percentages vermeld. De financiële vertaling hiervan (onder andere indexering tarieven van de lokale heffingen) zal plaatsvinden bij het opstellen van de begroting.

Het te hanteren indexcijfer voor de in het, in 2021 vastgestelde, belastingbeleidsplan genoemde belastingen wordt jaarlijks in de kadernota vastgesteld en is gebaseerd op de loon- en prijsindexcijfers van het actuele Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau. Naast de indexering kunnen de OZB-opbrengsten extra worden verhoogd indien de financiële positie dat vraagt. De genoemde indexen worden gepubliceerd in de circulaire van de algemene uitkering. Dit indexcijfer, waarmee in de begroting 2024 rekening gehouden zal worden, zal in de komende meicirculaire gepubliceerd worden.

Autonome ontwikkelingen

Onderdeel van deze kadernota vormt een inventarisatie van de autonome ontwikkelingen. Hiervoor heeft er een organisatie-brede uitvraag plaatsgevonden van de autonome ontwikkelingen die in 2025 en verder verwacht worden op basis van onderstaande definitie.

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die op de gemeente afkomen, waar de gemeente zelf geen invloed op kan uitoefenen. Bijvoorbeeld areaaluitbreiding, prijsstijgingen of er is sprake van wet- en regelgeving, waarbij geen keuzemogelijkheid is in de uitvoering.

Verbonden partijen

In de voorgaande raadsvergadering(en) bent u geïnformeerd over de begrotingen en de gemeentelijke bijdragen, welke een effect hebben op de meerjarenraming van de gemeente Stein.

In onderstaande tabel is dit samenvattende weergegeven:

-/- = meer lasten, + = minder lasten, (bedragen x € 1.000)

Ontwikkelingen verbonden partijen	2025	2026	2027	2028
- Bijdrage GGD-regulier	-30	-32	-35	-37
- Bijdrage GGD-veilig thuis	-41	-43	-46	-49
- Bijdrage Omnibuzz	41	50	53	41
- Bijdrage RUD	-36	-43	-45	-45
- Bijdrage Veiligheidsregio Zuid Limburg *1	-103	-98	-101	-101
- Bijdrage BsGW	-23	-23	-23	-23
- Bijdrage Vidar	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Totaal	-192	-189	-197	-214

**1 In bovenstaande bijdrage is nog geen rekening gehouden met de effecten die voortkomen uit de ontwikkelingen rondom de huisvesting van de brandweerkazernes.*

Investeringsbudgetten

In de huidige investeringsplanning is nog geen rekening gehouden met eventuele voor- of nadelen vanuit de diverse aanbestedingstrajecten. Zodra deze effecten bekend zijn, zullen deze onderdeel zijn van de reguliere P&C cyclus.

In opmaat naar de begroting 2025 zal tevens de jaarschijf 2028 nader worden uitgewerkt en toegevoegd worden aan de investeringsplanning 2025-2028.

Exploitatiebudgetten

Toezichthouder WMO

Het is vanaf 2024 een wettelijke taak om als gemeente een toezichthouder WMO aan te stellen. Op dit moment is er in de gemeente Stein nog geen toezichthouder aangesteld. We onderzoeken regionaal hoe we dit gezamenlijk vorm kunnen geven en welke formatie nodig is om dit kwalitatief vorm te geven. De financiële impact is op dit moment nog niet duidelijk.

Hoofdstuk 3 - Beleidsontwikkelingen 2025 e.v.

Op basis van de reeds vastgestelde begroting 2024 en de huidige inzichten, zijn wij voornemens om de volgende beleidsontwikkelingen op te nemen in de begroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.

Wij maken hierbij een onderscheid tussen

- a) Basis op orde (structureel)
- b) Incidentele beleidsontwikkelingen
- c) Overige (structurele) beleidsontwikkelingen

A) Basis op orde (structureel en incidenteel)

Informatiebeleidsplan

Het Informatiebeleidsplan is opgesteld om de komende jaren de organisatie optimaal te kunnen ondersteunen. In de bijbehorende projectenkalender zijn projecten opgenomen om de basis op orde te krijgen en projecten die wettelijk verplicht zijn.

Het voorstel is om de incidentele kosten te bekostigen vanuit de algemene reserve.

Incidentele kosten:

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 342.100	€ 185.000	€ 30.000	-
-/- € 342.100	-/- € 185.000	-/- € 30.000	-

Structurele kosten:

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 326.850	€ 265.998	€ 181.656	€ 168.266

Doorontwikkeling op de organisatie

De organisatie bevindt zich ten tijde van het bespreken en vaststellen van deze Kadernota in "fase 3" van de doorontwikkeling. Onderdeel van deze fase is het opstellen van team-ontwikkelplannen, waarin de opgaven en ambities in beeld worden gebracht en worden gekoppeld aan de mensen en middelen die daarvoor beschikbaar zijn. Dit onderdeel van fase 3 wordt ook wel de "fijnstructuur" genoemd. De gevolgen van deze team-ontwikkelplannen in personele (en dus ook financiële) zin worden pas rond de zomer van 2024 verwacht. Voor het doel van deze kadernota - een bredere afweging maken tussen verschillende budget-vragende opgaven/ambities - wordt voorgesteld om met een stelpost te rekenen van ongeveer € 1 miljoen (structureel).

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000

Arbeidsmarktbeleid: binden & boeien van medewerkers

Ook gemeenten hebben last van een krappe arbeidsmarkt en moeten concurreren om aan kwalitatief goed personeel te komen. Het onderwerp "binden & boeien" van medewerkers heeft daarom grote prioriteit. Het onderwerp wordt in onze organisatie breed aangevlogen, van zake als vitaliteitsbeleid, ontwikkelmogelijkheden, verbeteren van de arbeidsomstandigheden tot en met de arbeidsvoorwaardelijke component. Eén concreet onderdeel daarvan betreft een vergoeding woon-werkverkeer. Onze organisatie biedt deze vergoeding - i.t.t. de andere gemeenten in onze regio - niet. Voor de gemeente Stein zou herinvoering van deze vergoeding een bedrag van € 100.000 structureel betekenen. Om ook vorm te kunnen geven aan andere aspecten van binden & boeien wordt voorgesteld daar een werkbudget van € 30.000 structureel aan toe te voegen.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000	€ 130.000

Egalisatiereserve BUIG-uitkering

De afgelopen jaren hebben we ervaren dat er forse schommelingen zijn bij de BUIG-uitkering. De lasten van de Participatiewet zien we het afgelopen jaar oplopen. Dit is te verklaren door de hogere instroom van mensen in de bijstand. Tegenover de lasten staan echter ook baten (het BUIG-budget). Op dit moment is in onze begroting geen directe koppeling tussen deze lasten en baten. Dit zorgt ervoor dat onze begroting heel gevoelig is voor fluctuaties in de ramingen van de bijstand, zowel voor wat betreft de lastenkant als de voor wat betreft de batenkant. Door het vormen van een egalisatiereserve kan een directe koppeling worden gemaakt tussen de baten en de lasten. De reserve kan tegenvallers opvangen en onzekerheden van de (opbrengst)ramingen afdekken. Op die manier wordt de exploitatie niet of nauwelijks gevoelig voor wijzigingen in de bijstandslasten en -baten. Hiervoor willen wij daarom een egalisatiereserve vormen. Op dit moment hebben wij in onze meerjarenraming rekening gehouden met meer lasten dan baten bij de Participatiewet en de BUIG-uitkering. Als wij de systematiek gaan wijzigen en dit budgettair neutraal gaan verwerken in onze begroting, zorgt dit nu voor een positief effect in onze exploitatie.

Het voorstel is om dit positieve effect van 2025 en 2026 rechtstreeks te storten in de egalisatiereserve, zodat er meteen een buffer gevormd wordt voor eventuele toekomstige tegenvallers.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
-/- € 238.620	-/- € 302.726	-/- € 208.635	-/- € 208.635
€ 238.620	€ 302.726	-	-

B) Incidentele beleidsontwikkelingen

Gebouwautomatiserings- en controlesystemen (GACS)

Vanaf 1-1-2026 zijn eigenaren van verwarmings- en koelsystemen met een vermogen van >290kW verplicht om te beschikken over een GACS. Dit systeem controleert en stuurt alle klimaatinstallaties aan. De controlerende functie betreft o.a. analyse van energieverbruik en analyse. Dit betreft vooralsnog 8 accommodaties.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 80.000	€	€	€

Gebiedsveiligheidsplannen

In 2024 hebben we een nulmeting gedaan naar de (subjectieve) veiligheid in de verschillende buurten in Stein die bijdragen aan de gebiedsveiligheidsplannen. In 2026 voeren we opnieuw een onderzoek uit om opnieuw de (subjectieve) veiligheid te toetsen en de effecten van interventies te kunnen onderzoeken.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€	€ 20.000	€	€

OOV samenwerking

In de begroting van 2024 zijn er middelen opgenomen voor het onderzoek naar een regionale samenwerking op het gebied van OOV. Om dit onderzoek kwalitatief af te kunnen ronden en te komen tot besluitvorming is het nodig om in 2025 extra middelen te reserveren.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 20.000	€	€	€

C) Overige (structurele) beleidsontwikkelingen

Evaluatie accommodatiebeleid

De evaluatie van het accommodatiebeleid wordt gecombineerd met de opgave voor het verduurzamen van de gemeentelijke accommodaties, het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) en het exploitatieonderhoud (BOB). Door het samenvoegen van deze onderwerpen zorgen we voor een integraal voorstel met betrekking tot de gemeentelijke accommodaties.

De planning en de financiële impact voor het verduurzamen van de gemeentelijke accommodaties worden aan de raad voorgelegd bij de evaluatie van het accommodatiebeleid. Er zal op dat moment een investering nodig zijn voor de uitvoering van het door de raad gekozen scenario op het gebied van verduurzaming. De kosten voor deze investering kunnen gedekt worden uit een nog te vormen bestemmingsreserve kapitaallasten.

Voor het MJOP en de exploitatiekosten BOB verwachten we een structurele stijging van de kosten van €500.000 tot € 750.000. Een keer in de vier jaar vindt er een actualisatie plaats. Op basis van de geldende wet en regelgeving wordt dit tussentijds niet geïndexeerd. Omdat we afgelopen jaren te maken gehad hebben met een indexatie van 30-50% vallen de kosten na de actualisatie €300.000 hoger uit. Daarnaast passen we ook voor de komende jaren een indexatie toe, dit zorgt voor een stijging van de kosten van €110.000. Door de actualisatie komen de kosten van het onderhoud voor 2034-2038 in het plan. In deze jaren wordt er in totaliteit voor MJOP en exploitatie BOB een extra kostenpost van ruim €5.5 miljoen verwacht. Dit levert een jaarlijkse stijging in kosten op van € 370.000.

Door de investeringen in verduurzaming te combineren met vervangingsonderhoud danwel het afstoten van accommodaties zullen er ook bedragen in mindering gebracht kunnen worden op het meerjaren onderhoudsplan. De impact hiervan hebben we op dit moment nog niet in beeld.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000	€ 750.000

Systematiek van de personeelsbegroting

Wat betreft het personeelsbudget (loonkosten voor het vaste personeel) is de huidige begrotingssystematiek dat de feitelijke bezetting in jaar t-1 wordt omgezet in formatie voor het jaar t. In andere woorden: de bezetting in het huidige jaar wordt vertaald in de begroting van het komende jaar. Eventuele extra formatievragen komen in de begroting (of soms in een apart raadsvoorstel) aan de orde, maar lopen in de het daarna mee in bovenstaande systematiek. Bij het handhaven van deze systematiek is er geen directe link tussen het gemeentelijk takenpakket en de bijbehorende formatie.

Een systematiek die vaker gehanteerd wordt, is de formeel vastgestelde formatie om te rekenen tegen een bedrag wat bij elke functie en daarbij horende taken hoort, bijvoorbeeld het maximum van de functieschaal. Daarmee heb je een 'objectievere' personeelsbegroting die het management de mogelijkheid geeft om hierop 'te sturen'. Voorgesteld wordt om in de aanloop naar de begroting 2025 e.v. te onderzoeken of het wenselijk / zinvol is om in de gemeente Stein een dergelijke verandering van systematiek door te voeren. Eventuele financiële consequenties zijn nu nog niet te voorspellen, maar komen in de begroting terug als dat aan de orde is. Vandaar dat voor dit moment PM is opgenomen.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
PM	PM	PM	PM

Accountantsdiensten

Met ingang van verslagjaar 2024 moeten de accountantsdiensten opnieuw worden aanbesteed. Het is nog onduidelijk of de uitkomsten van deze aanbestedingsprocedure nadelig zullen zijn, waardoor voor dit moment PM is opgenomen. De verwachting is echter dat de inschrijvingen hoger zullen zijn dan het huidige beschikbare budget.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
PM	PM	PM	PM

Duurzaamheidsloket, -bus en -huis

Gemeenten Stein, Beek, en Sittard-Geleen gaan samenwerken aan één regionaal duurzaamheidsloket waar men laagdrempelig terecht kan voor onafhankelijke, betrouwbare informatie en inspiratie. Dit kan telefonisch, per e-mail en op twee fysieke plekken; een "duurzaamheidshuis" in Sittard-Geleen en een omgebouwde rondreizende bus.

Met het energievisiebudget dat gereserveerd is in '24 & '25 (2x €50.000) worden de kosten gedekt voor het oprichten van het regionale duurzaamheidsloket (inclusief visieontwikkeling, communicatie- en positioneringsstrategie). Ook de voorziene kosten voor het ontwerp en de inrichting van de bus zijn hiermee gedekt.

Wanneer er een geschikt pand gevonden wordt voor de invulling van het duurzaamheidshuis, kan een concrete kostenraming gemaakt worden voor de realisatie daarvan. Op basis van een eerste inschatting, lijkt het verstandig alvast een bedrag van €125.000 extra te reserveren hiervoor in 2025.

Daarnaast worden vanaf 2025 jaarlijks structurele kosten verwacht voor de exploitatie van duurzaamheidsloket, -bus en -huis; €75.000

Bedragen x € 1				
	2025	2026	2027	2028
	€ 125.000	-	-	-
	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000

Ruimtelijke situatie De Maaskei Urmond

In de raadsvergadering van 14 december 2023 is een motie aangenomen over de ruimtelijke situatie bij de locatie Urmond van openbare basisschool De Maaskei. Met als gevolg dat de oorspronkelijke planning (investeringsbeslissing in 2026) is losgelaten en groen licht is gegeven om de voorbereidingen te starten voor de business case. Dit onderzoek dient antwoord te geven op de vraag welk scenario de voorkeur heeft: of uitbreiding/renovatie van het huidige gebouw of vervangende nieuwbouw. Ook zal het externe bureau ons dienen te adviseren over de aanbestedingsstrategie. Gaan we voor de traditionele aanbesteding of kiezen we voor een alternatieve aanpak? Op het moment dat deze Kadernota ter besluitvorming voorligt is het onderzoek net van start gegaan. Het is daarom niet mogelijk deze ontwikkeling financieel door te vertalen. De planning gaat ervan uit dat het eindrapport uiterlijk 31 december 2024 voorligt dan wel zo veel eerder. Daarna starten de interne trajecten om te komen tot besluitvorming door het schoolbestuur, de kindpartner en de gemeenteraad. Dit is voorzien in het 1e kwartaal van 2025.

Investeringskrediet: € 5.000.000

Geadviseerd wordt om deze investering te dekken vanuit een nieuw te vormen kapitaallastenreserve, waardoor de impact op de exploitatie beperkt wordt tot het jaarlijkse rentebedrag.

Bedragen x € 1				
	2025	2026	2027	2028
	€ 50.000	€ 100.000	€ 96.000	€ 92.000

Maaien jaagpaden

Naar aanleiding van de aangenomen motie rondom het onderhoud van de jaagpaden, zijn er voor 2024 incidenteel middelen opgenomen. Om deze taak structureel in beheer van de gemeente uit te kunnen voeren, zal een maaiaarm aangeschaft moeten worden. De eenmalige investering van € 38.000,-- zal over een periode van 10 jaar worden afgeschreven. Daarnaast zullen er structurele kosten van € 5.000,-- voor inzet personeel en onderhoud van de maaiaarm.

Investeringskrediet: € 38.000

Bedragen x € 1				
	2025	2026	2027	2028
	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000

Uitbreiding POH Groenewald

Structureel 0,5 FTE inzet Praktijk Ondersteuner Huisarts (POH) op Groenewald.

Voor Groenewald ligt de concrete behoefte om een POH op locatie te krijgen. Op dit moment is er naast maatschappelijk werk nog geen POH op Groenewald aanwezig. Door de inzet van de POH wordt deze vorm van zorg laagdrempelig bereikbaar voor leerlingen. De data uit de GGD monitor die we voor het project Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) hebben ontvangen ondersteunen de behoefte. De inzet van de POH draagt positief bij aan de mentale gezondheid van jongeren. Op basis van ervaringen uit het verleden levert de inzet van de POH ook een besparing op bij de maatwerk jeugdvoorzieningen. Omdat deze besparing niet objectief te bepalen is er géén verlaging van de maatwerk jeugdvoorziening voorgesteld, dit wordt in de Berap 2025 beoordeeld.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000	€ 68.000

Jongerenwerk

De inzet van de jongerenwerker in onze gemeente dekken we op dit moment incidenteel uit de NPO en GALA spuk middelen. De inzet van de jongerenwerker wordt zeer positief ontvangen in de gemeente, zowel bij de jongeren zelf als bij gemeente en partners. De jongerenwerker is ook een belangrijke schakel richting het Jeugd Interventie Team (JIT). We willen de inzet van de jongerenwerker dan ook structureel maken.

Bedragen x € 1			
2025	2026	2027	2028
€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000

Risico's

Jeugdzorg

In 2023 heeft de gemeenteraad van Stein een eenmalig bedrag beschikbaar gesteld om een faillissement van Xonar te voorkomen. In 2024 heeft de Mutsaertstichting vergelijkbare problemen gekregen en is er wederom een beroep gedaan op de gemeenten in Zuid-Limburg om een eenmalige financiële bijdrage te leveren. Deze bijdrage heeft Stein net als alle andere gemeenten in Zuid-Limburg afgewezen. De financiële problemen bij jeugdzorg aanbieders is een landelijke trend en een zorgelijke ontwikkeling. Dit vormt een risico voor gemeenten omdat gemeenten verantwoordelijk zijn voor het garanderen van het jeugdzorg aanbod. Daarnaast kan dit ook een negatief effect hebben op toekomstige aanbestedingen in de jeugdzorg.

Rente effect investeringen

Het actualiseren van de investeringsplanning kán een effect hebben op de financieringsbehoefte en het daaruit volgende rente effect. De doorrekening van de rente vindt plaats richting de begroting en zal nog een effect hebben op de totaaltelling.

Totaaloverzicht beleidsontwikkelingen

Voorgaande beleidsontwikkelingen resulteren in onderstaand totaaloverzicht:

Bedragen x €	2025	2026	2027	2028
<i>A) Basis op orde:</i>				
Informatiebeleidsplan - Incidenteel	342.100	185.000	30.000	0
Informatiebeleidsplan - Dekking via algemene reserve	-342.100	-185.000	-30.000	0
Informatiebeleidsplan - Structureel	326.850	265.998	181.656	168.266
Doorontwikkeling op de organisatie	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Arbeidsmarktbeleid: binden & boeien van medewerkers	130.000	130.000	130.000	130.000
Egalisatiereserve BUIG-uitkering	-238.620	-302.726	-208.635	-208.635
Egalisatiereserve BUIG-uitkering - Storting in reserve	238.620	302.726	0	0
<i>B) Incidentele beleidsontwikkelingen</i>				
Gebouw automatiserings- en controlesystemen (GACS)	80.000	0	0	0
Gebiedsveiligheidsplannen	0	20.000		
OOV samenwerking	20.000	0	0	0
<i>C) Overige (structurele) beleidsontwikkelingen</i>				
Evaluatie accommodatiebeleid	750.000	750.000	750.000	750.000
Systematiek van de personeelsbegroting	PM	PM	PM	PM
Accountantsdiensten	PM	PM	PM	PM
Duurzaamheidsloket, -bus en -huis	200.000	75.000	75.000	75.000
Ruimtelijke situatie De Maaskei Urmond	50.000	100.000	96.000	92.000
Maaien jaagpaden	5.000	5.000	5.000	5.000
Uitbreiding POH Groenewald	68.000	68.000	68.000	68.000
Jongerenwerk	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal	2.729.850	2.513.998	2.197.021	2.179.631

Hoofdstuk 4 - Financiële positie

In dit hoofdstuk actualiseren we de structurele en incidentele financiële positie.

Structurele financiële positie

Het financiële vertrekpunt is het meerjarig begrotingssaldo primitieve begroting 2024 en de reeds genomen besluiten vanuit de slotwijziging 2023 en bestuursrapportage 2024.

Ook zijn de autonome ontwikkelingen zoals in hoofdstuk 2 en de beleidsontwikkelingen uit het voorgaande hoofdstuk 3 opgenomen. De nadere uitwerking vindt richting de begroting 2025 plaats. Bovengenoemde mutaties leiden tot onderstaand bijgesteld begrotingssaldo.

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting 2024 - 2027	4.401	561	812	499
Begr.wijz.: Aanvullend krediet Groenewald	-181	-179	-177	-175
Begr.wijz.: Huisvesting wijkbeheer	-25	-88	-87	-86
Begr.wijz.: Slotwijziging 2023	31	18	18	18
Begr.wijz.: Voorbereidingskrediet Steskensstraat	-15	-15	-15	-15
Structurele effecten Bestuursrapportage 2024	1.211	661	615	410
Vertrekpunt kadernota 2025	5.422	958	1.166	651
Autonome ontwikkelingen	-192	-189	-197	-214
Beleidsontwikkelingen - Basis op orde	-1.457	-1.396	-1.103	-1.090
Beleidsontwikkelingen - Incidenteel	-100	-20	0	0
Overige (structurele) beleidsontwikkelingen	-1.173	-1.098	-1.094	-1.090
Effecten meicirculaire *1	-510	1.240	1.232	1.227
Totaal	1.990	-505	4	-516

**1 Wij hebben met u afgesproken dat wij de effecten van de meicirculaire 2025 verwerken in een separaat raadsvoorstel, welke gelijktijdig met deze kadernota aan u voorgelegd wordt, zodat u tóch een integraal beeld heeft. In dit raadsvoorstel gaat u bovenstaande tabel geactualiseerd terug vinden. Om nu toch al een eerste beeld te presenteren gaan wij in deze tabel uit van de geschatte bedragen zoals wij met u gedeeld hebben in de RIB rondom de voorjaarsnota 2024.*

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, is er in opmaat naar de begroting 2025-2028 vooral in de laatste jaarschijf nog een aanzienlijke opgave om tot een sluitende begroting te komen. Het college nodig u graag uit om op basis van de voorliggende beleidsontwikkelingen prioritering mee te geven. Wij geven u hierbij graag in overweging, dat het college van mening is, dat eventuele keuzes gemaakt dienen te worden in de genoemde categorie overige (structurele) beleidsontwikkelingen. Daarnaast staat het college ook altijd open om bestaande taken in heroverweging te nemen.

Incidentele financiële positie

De incidentele financiële positie wordt tevens geactualiseerd. Binnen de algemene reserve wordt rekening gehouden met een gewenst minimumniveau.

Bij de begroting 2024 werd uitgegaan van een gewenste minimumpositie van € 2,7 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit). Bij de jaarstukken 2023 heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de risico's en de daarop gebaseerde benodigde weerstandscapaciteit. Hieruit blijkt dat de minimumpositie niet hoeft worden bijgesteld.

In onderstaande tabel ziet u een uiteenzetting:

Bedragen x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Stand algemene reserve (ná besluitvorming jaarrekening 2023 en bestuursrapportage 2024)	18.365	18.485	18.153	18.075
Projectmanager Chemelot	-100	-100	0	0
Aankoop herinrichting midgetgolfterrein	-33	0	0	0
Grondexploitatie Bramert Noord - Winstneming	103	0	0	0
Projectenkalender 2024 (Informatiebeleidsplan)	-46	-47	-48	0
Dekking sanitaire units woonwagenlocaties	-90	0	0	0
Saldo begroting 2024 (ná bestuursrapportage 2024)	3.638			
Vertrekpunt kadernota 2025	21.837	18.338	18.105	18.075
<i>Beleidsontwikkelingen 2025 e.v.</i>				
Krediet Ruimtelijke situatie De Maaskei Urmond	-5.000			
ICT beleidsplan	-342	-185	-30	
Saldo Begroting 2025-2028	1.990			
Prognose stand algemene reserve (A)	18.485	18.153	18.075	18.075
<i>Benodigde weerstandscapaciteit (B)</i>	<i>2.700</i>	<i>2.700</i>	<i>2.700</i>	<i>2.700</i>
<i>Ruimte boven de benodigde weerstandscapaciteit (A -/- B)</i>	<i>15.785</i>	<i>15.453</i>	<i>15.375</i>	<i>15.375</i>

* Bedragen kunnen nog wijzigen o.b.v. de definitieve jaarrekening 2023 en bestuursrapportage 2024